

2008. M.157

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2008

POLISH
HIGHER LEVEL

MARKING SCHEME

Język polski

MODEL ODPOWIEDZI I PUNKTACJA

„O patriotyzmie i nacjonalizmie”

Uwaga:

Następujące elementy będą brane pod uwagę przy przyznawaniu punktów w części **II** i **III**:

1. Przejrzystość celu – kandydat zrozumiał pytanie i wie, jak podejść do udzielenia odpowiedzi - 30%
2. Spójność wypowiedzi – kandydat dobiera właściwy materiał, korzystając z niego w uporządkowany i celowy sposób - 30%
3. Znajomość języka – kandydat wykazuje na tyle dobrą znajomość języka, by w sposób jasny i w miarę płynny przekazać treść - 30%
4. Zasady – gramatyka i ortografia - 10%

Część I (30 / 100)

Właściwa odpowiedź, wyrażona własnymi słowami, udzielona na podstawie tekstu

1. Wyjaśnij znaczenie poniższych wyrazów i sformułowań: **(5 x 1)**
 - a) **pojęcia przeciwstawne** (akapit 1)
antonimy, pojęcia zaprzeczające sobie nawzajem, przeciwieństwa, np. ciepły - zimny
 - b) **konfliktogenny** (akapit 4)
sprzyjający powstawaniu sporów/sprzeczek
 - c) **prymat** (akapit 5)
pierwszeństwo, największe znaczenie
 - d) **zdeprawowany** (akapit 5)
bezcenny, perwersyjny, przewrotny, wykolejony, zdemoralizowany
 - e) **swojskość** (akapit 8)
coś nam dobrze znanego, przeciwieństwo obcości
2. W świetle przedstawionego artykułu wyjaśnij podkreślone wyrażenie w następującym zdaniu: „Nacjonalizm jest ideologią, **która w oczach jego wyznawców uwalnia ich dążenia od hamulców natury etycznej.**” (akapit 3) **(5)**

Nacjonalizm jest ideologią, która według jego zwolenników usprawiedliwia ich nawet najbardziej niemoralne czyny.

3. Czego, zdaniem autora artykułu, najbardziej brakuje emigrantom na obczyźnie? Podaj trzy przykłady. (akapit 8) (5)

1) widoku narożnej kamienicy, 2) przydrożnego krzyża, 3) uliczek i zabytków rodzinnego miasta, 4) swojskości

4. Na podstawie przeczytanego tekstu, wymień trzy cechy charakterystyczne patriotyzmu i dwie nacjonalizmu. (5)

patriotyzm: uczucie (akapit 2)

wysoka wartość moralna (akapit 4)

nie jest konfliktogenny (akapit 4)

budzi ciepło (akapit 6)

oznacza gotowość do ofiary (akapit 6)

cnota (akapit 6)

nacjonalizm: światopogląd (akapit 3)

własny naród jest celem nadrzędnym (akapit 3)

jest źródłem konfliktów (akapit 5)

u jego podstaw leży walka gatunków (akapit 5)

prowadzi do wojen (akapit 5)

grzech (akapit 8)

5. Dlaczego, według autora, „łatwiej było narażać na śmierć siebie niż życie najbliższych”? (akapit 6) (5)

Kierowani uczuciem patriotyzmu, ludzie często nie wahali się poświęcić swojego życia dla ojczyzny. Z moralnego punktu widzenia, łatwiej jest ryzykować własne życie, niż mieć na swoim sumieniu śmierć drugiej osoby (tym bardziej nam bliskiej).

6. W akapicie 8. autor opisuje swoje odczucia „jako emigrant, który nie mógł nawet marzyć, że zakończy życie we własnym kraju”. Jaką rolę w kontekście całego artykułu odgrywa ta zmiana stylu na bardziej osobisty? (5)

- Artykuł staje się bardziej wiarygodny, bo oparty na własnych doświadczeniach autora, który dobrze poznał smak patriotyzmu, żyjąc wiele lat poza granicami ojczystego kraju.

Część II (30 / 100)

Płynna wypowiedź na temat, przy użyciu około 100 słów

Używając około 100 słów, napisz czy zgadzasz się z poniższym zdaniem. Odpowiedź swoją uzasadnij.

„Budując własne szczęście, budujemy siłę i pomyślność swego kraju”

Część III (40 / 100)

Czytelnie napisane wypracowanie na temat, przy użyciu około 300 wyrazów, w którym treść przekazana jest w sposób przejrzysty, spójny i w miarę płynny

Napisz wypracowanie na jeden z poniższych tematów, używając około 300 słów:

1. ***Temperatura patriotyzmu wzrasta, gdy mieszka się za granicą!***

ALBO

2. **Czy przez to, że żyjemy w świecie „hiperkomunikacji” – czyli korzystamy z poczty elektronicznej, czatów, telefonów komórkowych itp. – potrafimy się lepiej komunikować?**